

СТАНОВИЩЕ

от доц. Таня Паскалева Стойчева, д.оз.
катедра „Здравни грижи“ на Филиал Хасково
при Тракийски университет - Стара Загора

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

“ДОКТОР”

Област на висше образование: 7. „Здравеопазване и спорт”

Професионално направление: 7.4. „Обществено здраве”

Научна специалност „Управление на здравните грижи”

Автор на дисертационния труд: Теодора Йорданова Тодорова

Тема на дисертационния труд: „Отлагане на родителството - роля на акушерката за преодоляване на причините“

Научен ръководител: доц. Теодора Евтимова, д.оз.

Данни за процедурата

Със Заповед № Р-109-125/16.02.2023г. на Ректора на Медицински университет - Варна съм определена за член на Научно жури да изготвя становище във връзка със защита на дисертационен труд на тема: „Отлагане на родителството - роля на акушерката за преодоляване на причините“ на Теодора Йорданова Тодорова. Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника на МУ – Варна. Всички документи са добре оформени и коректни.

Биографични данни и кариерно развитие на кандидата

Теодора Йорданова Тодорова завършва Медицински университет - Пловдив специалност „Акушерка“ ОКС „Бакалавър“ през 2009г. Завършила е специалност „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет - Пловдив с ОКС „Магистър“ през 2015г.

Професионалната и дейност започва от 2009г. до 2017г., като акушерка в МБАЛ „Здраве“ гр. Велинград. От 2015г. до 2017г. работи като акушерка в Център „Развитие“- гр. Велинград. От 2018 г. до момента е асистент в катедра „Здравни грижи“ във Филиал Шумен на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. През 2022г. придобива специалност „Обществено здраве“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. Като асистент активно надгражда своите знания с участие в над 30 обучения и курсове, свързани с научните и интереси.

Член е на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, Българска асоциация по обществено здраве и Европейска асоциация по обществено здраве. Има 9 научни публикации, участия в международни и национални форуми.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен в общ обем от 182 стандартни страници. Композиран е от въведение, пет глави, библиография и 6 приложения. Данните от

проучването са богатото онагледени от 50 фигури и 12 таблици, което поставя достъпен и лесно четивен фундамент на дисертационния труд. Библиографският списък включва 209 литературни източника, от които 108 на кирилица, 79 на латиница и 22 интернет източника.

Оценка на актуалността на темата

Представеният дисертационен труд е адекватен отзвук за решаване на един актуален проблем, свързан с отлагане на родителството. Промяната на репродуктивните нагласи на хората във фертилна възраст се свързва с редица демографски и медицински проблеми. За тяхното успешно решаване и постигане на ефективни резултати е необходимо активно включване на акушерките в различните нива на профилактика на репродуктивното здраве.

Оценка на дисертационния труд

Първа глава представлява литературен обзор по темата и е представен на общо 65 страници. Насочеността на литературния обзор дава възможност емпиричното проучване да бъде построено върху задълбочена, актуална и научна теоретична база. В началото е направен исторически преглед на семейната структура в периода след Освобождението до началото на прехода в България, културни и религиозни схващания относно брака сред етническите групи в България, бракът в християнството и християнски ценности и култура и други етнически групи. Проследено е и се изтъква значимостта на проблема отлагане на родителството в икономически развитите страни и в държавите с най-слабо развита икономика. Особен интерес представлява детайлното описание на предразполагащите фактори и последствията от отлагането на родителството в нашата страна. Обсъждат се компетенциите на акушерката при планиране на бременност.

Втора глава е посветена на методологията и организацията на научното проучване с неговите основни параметри: цел, задачи, работни хипотези, обект и предмет на изследването. Целта е ясно формулирана, а 7-те задачи определят точно логиката на изследването. Общият обхват на логическите единици е 405 лица, които са разпределени в пет групи - пациентки, хоспитализирани в отделение Паталогична бременност и Родилно отделение (n=200); пациенти (жени/мъже) в центрове по репродуктивна медицина (n=100); експерти (лекари акушер-гинеколози, ембриолози, старши акушерки/медицински сестри) (n=20); редови акушерки/медицински сестри (n=25) и студентки-майки (n=60). Представените критерии за включване на лицата в проучването дава възможност да бъде събрана достоверна информация.

Технически единици на наблюдение са лечебни заведения в пет града: „МБАЛ - Шумен“ АД – гр. Шумен, МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ – гр. Велико Търново, УСБАЛАГ „Селена“ – гр. Пловдив, СБАГАЛ „Проф. д-р Д. Стаматов“ ЕООД – гр. Варна, Медицински комплекс „Майчин дом“ – гр. Варна, Медицински комплекс „Д-р Щерев“ – гр. София, Медицинският център „Св. Иван Рилски“ – гр. Тутракан, Медицински център „Св. Иван Рилски“ – гр. Шумен и Филиали на МУ Варна в гр. Шумен, Велико Търново и Сливен.

Дизайнът на проучването е представен изчерпателно с описание на етапите, мястото и периода на провеждането му. За постигане на научноизследователските цели и за решаване на предварително формулираните задачи е изработен собствен инструментариум. Разработени са пет анкетни карти предназначени за изследвания контингент и един въпросник за провеждане на дълбочинно интервю с лекари акушер-гинеколози и ембриолози.

Впечатление прави добре описания статистически пакет и подобрите методи за анализ, които дават възможност да бъдат разкрити съществени взаимовръзки и да бъдат изведени статистически значими изводи.

В трета глава са представени детайлно резултатите и анализите от проведените собствени проучвания. Докторантката демонстрира добри умения за анализ, интерпретация на резултатите и е представила данни за: информираност на пациентите относно репродуктивното здраве; клинични и социално-икономически причини за отлагане на родителство. Проучено е доверието към акушерката; компетентностите на акушерката за преодоляване на причините за отлагане на родителството; мотивация и демотивация на старши и редови акушерки/медицински сестри за работата им в ЦРМ; предизвикателствата за пациенти в ЦРМ. Представена е промяната в посоката на търсените медицински услуги от страна на пациентите в ЦРМ по мнение на АГ-специалистите и влиянието на пандемичната обстановка върху раждаемостта. В хода на изследването са проучени нагласите и готовността на студентките-майки от специалност „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ за профилактика на репродуктивното здраве.

В четвърта глава на дисертацията са представени практически подходи за предотвратяване на късното родителство, чрез предложения модел за предоставяне на автономни акушерски грижи, насочен към обучителна и консултативна дейност в организационна форма - Акушерски център за подкрепа на бъдещи родители (АЦПБР). Разработени са обучителни материали за различни възрастови групи: информационна брошура за здравно възпитание на ученици от 11-14 години и Наръчник за двойки с репродуктивни проблеми.

Изводи, препоръки и приноси - Формулираните научни приноси отразяват значимостта на представения труд. Съществени приноси с научно-теоретичен характер е представеният анализ на литературните източници, засягащ демографските характеристики в България, в частност раждаемост; проучването на факторите, предполагащи отлагането на родителството при жените и мъжете във фертилна възраст.

Формулирани са четири приноса с научно - практичен характер. Най-значимите практико-приложни приноси са: разработеният иновативен модел за предоставяне на автономни акушерски грижи, чрез обучителна и консултативна дейност в организационна форма – АЦПБР; разработените информационна брошура за здравно възпитание на ученици от 11-14г. и Наръчник за двойки с репродуктивни проблеми.

Дисертационният труд завършва със седем основни извода и четири съдържателни препоръки, които са адресирани към отговорните институции: към Министерство на образованието и науката, Националната здравноосигурителна каса, към Медицинските университети и Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи. Направените препоръки значително биха допринесли за повишаване на

информираността на младите хора за репродуктивното здраве и разширяване на възможностите за представяне на автономни акушерски грижи за профилактика на репродуктивното здраве.

Авторефератът е написан на общо 77 страници, съдържа преглед на повечето от основните моменти в дисертацията и е оформен съгласно изискванията. Основни резултати от разработката са отразени в три публикации, които по съдържание са напълно свързани с проблематиката на дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предложеният дисертационен труд на Теодора Йорданова Тодорова на тема: „Отлагане на родителството - роля на акушерката за преодоляване на причините“ се отличава с професионална компетентност и авторско отношение. Постигнатите резултати и изведените приноси са съществено доказателство за познаване същността на темата и прецизно подбраната методика.

Поради гореизложеното считам, че дисертационния труд отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ Варна.

Въз основа на комплексното оценяване на дисертационния труд, давам своята положителна оценка и убедено подкрепям присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“ на асистент Теодора Йорданова Тодорова.

10.04.2023г.

Изготвил становището:

(доц. Таня Паскалева, д.оз.)